

11 Wandelen

TERNAAIEN/LANAYE

JOS WLAZLO SCHUIMT HEEL LIMBURG EN OMSTREKEN AF OP ZOEK NAAR ommetjes voor zijn be- kroonde website wandelgidszuidlimburg.com. Laat hij nou zijn eigen achtertuin in Eijsden bijna vergeten! Daar aan de overkant van de Maas vond hij kortgeleden een prachtig rondje dat he- lemaal door het Franstalige deel van België gaat. Hij gaat ons voor over grenzeloos mooie paden.

Gids Jos Wlazlo op één van de prach- tige paden die langs mergelgrotten leiden, aan de overkant van het Albert Kanaal. FOTO'S DE TELEGRAAF

Andere wereld

door JOOP DUJIS

Natuurlijk, als het Ne- derlands Elftal speelt, kleurt ook Limburg helemaal oranje, maar de meeste mensen voelen zich toch al- lereerst Limburger. Als je vanuit Eijsden, op de grens van Nederland en België, met het pontje de Maas oversteekt — pakweg 120 meter — kom je helemaal in een andere wereld terecht. Aan de overkant waan je je echt in Frankrijk. Natuurlijk vooral omdat men Frans spreekt, maar ook de huizen, winkels en mensen zelf zijn gewoon anders. Het is er minder geordend, bijna rommelig, maar wel gemoedelijk. Alhoewel gemoedelijk... Als onze gids Jos Wlazlo een Waalse horeca- ondernemer benadert voor zijn website, krijgt hij bijna steevast nul op rekest. Van Nederlandstaligen moeten ze in Wallonië maar weinig hebben...

Toch is het eerste wat we horen als we van het pontje afkomen toch het Nederlands met zachte Lim-

burgse G van Marjo Smeets. Zij runt er een brasserie en is blij weer wandelaars en fietsers te kunnen ontvangen nu het veer over de Maas eindelijk in bedrijf is. „Maan- denlang vrijwel geen mens gezien, maar gelukkig ging het veer net weer varen toen het zonnetje door- brak.”

Lanaye noemen de inwoners hun dorp; Nederlander Jos noemt het echter Ternaaien. De Maas vormt niet alleen de lands-, maar ook de taalgrens... Het slaperige gehucht uit steken we het Albert- kanaal over via de Pont de Lanaye. De fraaie brug verbindt ons met een halfverhard pad langs het 130 kilometer lange kanaal dat Luik met Antwerpen verbindt. Bij een grote klinkerfabriek slaan we af om Montagne St. Pierre te beklimmen. En dat is dus écht klimmen... Maar

met een adembenemend uitzicht als beloning en — als we weer op adem zijn gekomen — een even mooi niemandsland met de Pie- tersberg bij Maastricht als decor.

Jos vertelt onderweg trots dat zijn website de Innovatieprijs 2012 heeft gewonnen. De prestigieuze onderscheiding van VVV Zuid- Limburg leverde hem nog meer klandizie op van horecabedrijven, en van zijn website zijn inmiddels honderdduizenden gratis wandel- routes gedownload. Begrijpelijk,

Gelukkig vaart het veer van Eijsden weer...

want ook dit rondje is weer fantas- tisch. Via akkers vol mais en zo- mertarwe dalen we langzamerhand af naar Eben-Emael, een slaperig stadje aan het riviertje De Jeker. We passeren een mergelgroeve, eten bij 'La Concorde' een Croq Monsieur (tosti) en bewonderen de elektri- sche fietsen die een groepje Vlaam- se senioren ons trots tonen. Geen overbodige luxe, want de wegen kunnen hier al pittig stijgen.

Weer op pad passen we de wan- deling een stukje aan door naar fort Eben-Emael te lopen. Het terrein rond het fort is jarenlang volledig afgesloten geweest voor burgers, waardoor het er nog vrijwel geheel ongerept bij ligt. Via spannende paadjes lopen we naar de rand van het Plateau van Caestert en staan weer aan de boorden van het Al- bertkanaal. Vanaf hier heeft u een prachtig uitzicht over het Lim- burgse land en Maastricht en onder ons zien we de sluizen Klein-Ter- naaien. Ze verbinden de Maas met het kanaal en men is druk bezig een vierde, grote sluis te bouwen die een hoogte gaat overbruggen van liefst 14 meter. Nodig omdat het kanaal schepen van 2000 ton aan- kan, terwijl de sluizen vaartuigen van slechts 600 ton kan versche- pen. Dat schiet niet op dus en dat was nou juist wel de bedoeling. Vroeger moesten schepen namelijk helemaal via de Maas naar Rotter- dam en vandaar over zee naar Ant- werpen varen.

WANDELWIJZER

13,6 km. 65% onverhard. Honden aangeliind toege- staan. Horeca in Eijsden, bij Le Grand Petit in Ternaaien en La Concorde in Eben-Emael.

Verderop komen we langs diver- se mergelgrotten. Ze liggen over vele kilometers verspreid onder dit plateau dat 65 miljoen jaar geleden is gevormd, zo is gebleken uit de vondst van vele fossielen. De mees- te zijn met hekken afgesloten, maar enkele kun je zo binnenlopen. De in totaal honderden kilometers lange gangen zijn gedurende vele eeuwen ontstaan bij het uithakken van mergelblokken, die werden ge- bruikt als bouwstenen voor kaste- len, kloosters, woningen en stads- muren. Niet alleen de verhalen over in de grotten verdwaalde en dood teruggevonden toeristen weerhouden ons de grotten binn- te gaan. Het is hier bovengronds gewoon te mooi om ondergronds te gaan.

Met de Pont de Lanaye als baken wandelen we naar het pontje dat ons terug zal brengen naar Eijsden. Op het terras van 'Le Grand Petit' is het inmiddels gezellig druk. De naam van de brasserie wordt duide- lijk door het maandmenu; drie gan- gen — aspergesoep, varkenshaas en dame blanche — voor slechts €14,95; grote hap, kleine prijs.

Reacties: jdwijs@telegraaf.nl
Routebeschrijving:
www.reiskrant.nl/fietsenenwandelen

FORT EBEN-EMAEI

Het fort heeft een oppervlakte van 75 ha (150 voetbalvelden) met 17 bunkers die door een 5,5 km lang tunnelstelsel met elkaar zijn ver- bonden. Onder het hoogste punt van de mergelberg ligt een onder- grondse kazerne waar 1200 mili- tairen konden verblijven. Het volgens velen onneembare fort had als belangrijkste taak te voor- komen dat een Duits invasieleger de verharde wegen zou kunnen

gaan gebruiken bij een opmars naar het Belgisch binnenland en Parijs. Maar de Duitsers namen het bunkercomplex aan het begin van de Tweede Wereldoorlog binnen een vloek en een zucht in. Commando's schakelden de bun- kers in ongeveer een kwartier tijd uit met nieuwe explosieven, zoge- naamde 'holle ladingen'. Informatie en openingstijden: www.fort-eben-emael.be.

Bij de ingang van fort Eben- Emael staat een M41 Walker Bulldog tank.

MA 52